

PHÂN TÍCH VÀ CẢM NHẬN HÌNH TƯỢNG NHÂN VẬT LORCA TRONG BÀI THƠ “ĐÀN GHITA CỦA LORCA” CỦA THANH THẢO

1. Dàn ý phân tích nhân vật Lorca trong bài thơ “Đàn ghita của Lorca” của Thanh Thảo

a. Mở bài

- Đôi nét về tác giả Thanh Thảo: là nhà thơ luôn có trăn trở trong việc cách tân nghệ thuật thơ Việt, thơ ông là tiếng nói suy tư, triết lí về những vấn đề thời đại.
- Giới thiệu bài thơ và hình tượng Lor-ca: bài thơ mang xu hướng cách tân, đậm chất tượng trưng siêu thực. Lor-ca là nguồn cảm hứng để tác giả viết bài thơ và cũng là hình tượng trung tâm trong bài.

b. Thân bài

- Lor-ca là một người nghệ sĩ - chiến sĩ dành cả cuộc đời mình cho sự đấu tranh: mở đường cho sự cách tân nghệ thuật trên nền nghệ thuật già nua của Tây Ban Nha, đấu tranh với phát xít độc tài.
- Lor-ca người nghệ sĩ tự do nhưng đơn độc:
 - + “*những tiếng đàn bọt nước*”: gợi liên tưởng đến nghệ thuật lung linh mà Lor-ca tạo ra, còn là dự cảm không lành vì ngăn ngủi, mong manh của số phận người nghệ sĩ bạc mệnh.
 - + “*Tây Ban Nha áo choàng đỏ gắt*”: gợi lên cuộc đấu tranh giữa một bên là dân chủ tự do với một bên là phát xít độc tài.
 - + Ở đó, Lor-ca như một người hùng tự do nhưng đơn độc trên con đường đấu tranh cho sự cách tân nghệ thuật, cho nền dân chủ.
- Lor-ca cái chết đầy oan khuất:
 - + Lor-ca đầy khí phách, yêu đời, “*ngheo ngao*” những lời ca ngợi ca tự do trên quê hương Tây Ban Nha của mình.
 - + Cái chết oan khuất, bi thảm “*bồng*” ập đến với người nghệ sĩ, người hùng ấy. Cả đất nước “*Tây Ban Nha*” “*kinh hoàng*”, nuối tiếc trước sự ra đi của chàng, của nghệ thuật chân chính.
 - + Dù đối diện trước cái chết, Lor-ca vẫn hiên ngang, say sưa trong miền cách tân nghệ thuật “*chàng đi như người mộng du*”.
- Lor-ca người nghệ sĩ bất tử cùng nghệ thuật chân chính:
 - + “*tiếng ghi ta nâu/ bầu trời cô gái ấy*”: màu nâu gợi đến màu của vỏ đàn, của đất mẹ, màu của đôi mắt, mái tóc, làn da người thương. Đó là những cảm hứng trong nghệ thuật của Lor-ca (vì quê hương, vì tình yêu và vì chính nghệ thuật).
 - + “*tiếng ghi ta lá xanh*”: nghệ thuật của Lor-ca gắn với tuổi trẻ.
 - “*tiếng ghi ta tròn bọt nước vỡ tan*”, “*tiếng ghi ta ròn ròn/ máu chảy*” là biểu trưng về sự mong manh của nghệ thuật, về cái chết của người nghệ sĩ.
- Số phận của nghệ thuật Lor-ca sau khi chàng mất:
 - + “*Không ai chôn ... mọc hoang*”: hành trình cách tân nghệ thuật của Lor-ca không còn ai bước tiếp, bởi vậy nghệ thuật như bị bỏ hoang.
 - + Mặt khác, dù Lor-ca đã mất nhưng nghệ thuật vẫn bất diệt, tồn tại với thời gian với sức sống mãnh liệt như cỏ hoang.
 - “*Giọt nước mắt*” là sự tiếc thương, “*vàng trắng*” là niềm tin nghệ thuật, dù ở nơi tối tăm sâu thẳm thì tâm hồn trong sáng của người nghệ sĩ vẫn soi tỏ cho thế hệ sau.
 - Lor-ca đã mất “*đường chỉ tay đã đứt*”, chàng già từ cuộc đời hữu hạn để đến thế giới vô hạn bằng phương tiện “*chiếc ghi ta*” - nghệ thuật.

- “*ném lá bùa*”, “*ném trái tim*”: chính là sự giải thoát của Lor-ca sau khi chết. Người nghệ sĩ chân chính ý thức được “cái chết” của bản thân là để nghệ thuật được tái sinh mạnh mẽ, để hệ sau tiếp tục cách tân.
- Ý thức của Lor-ca cũng thể hiện qua lời đề từ của bài thơ “khi tôi chết hãy chôn tôi với cây đàn”: đó là sự gắn bó của Lor-ca với nghệ thuật, cũng là thông điệp muốn thế hệ sau vượt qua án ngữ nghệ thuật của mình.
- “*li la li la ...*”: tiếng ghi ta bất tử dù người nghệ sĩ đã chết, có thể là vòng hoa tử đinh hương viếng linh hồn Lor-ca.

c. Kết bài

- Trình bày suy nghĩ về hình tượng Lor-ca.
- Tổng kết giá trị nghệ thuật: thể thơ tự do, hình thức phóng khoáng, xây dựng thành công hình tượng Lor-ca và tiếng đàn, kết hợp hài hòa giữa thơ và nhạc, ...
- Bài thơ thể hiện sự trân trọng, xót thương của tác giả với Lor-ca, thể hiện khát khao cách tân nghệ thuật của mình.

2. Cảm nhận hình tượng Lorca trong ba khổ đầu bài thơ “Đàn ghita của Lorca” của Thanh Thảo.

Thanh Thảo là nhà thơ tiên phong trong việc cách tân thơ sau năm 1975. Ông luôn tìm tòi khám phá, sáng tạo tìm cách biểu đạt mới qua hình thức câu thơ tự do, đem đến một mỹ cảm hiện đại cho thơ bằng thi ảnh và ngôn từ mới mẻ. Bài thơ “Đàn ghita của Lorca” trích từ “Khối vuông Rubic” là một trong những bài thơ hay của thơ ca giai đoạn sau 1975. Bài thơ lấy cảm hứng từ sự hi sinh của Ph.G.Lorca – một nghệ sĩ lớn của đất nước Tây Ban Nha. Tác phẩm để lại giá trị nội dung và nghệ thuật đặc sắc mà tiêu biểu là đoạn thơ sau đây với hình ảnh của Lorca - người nghệ sĩ tự do có số phận bi phẫn:

“những tiếng đàn bọt nước

Tây Ban Nha áo choàng đỏ gắt

lila - lila - lila – lila

đi lang thang về miền đơn độc

với vàng trắng chói choáng

trên yên ngựa mỗi mòn

Tây Ban Nha

hát nghêu ngao

bỗng kinh hoàng

áo choàng bê bết đỏ

Lor – ca bị điệu về bãi bắn

chàng đi như người mộng du

tiếng ghi ta nâu
bầu trời cô gái ấy
tiếng ghi ta lá xanh biết mấy
tiếng ghi ta tròn bọt nước vỡ tan
tiếng ghi ta ròn ròn
máu chảy”

Làm nên cảm hứng của bài thơ là hình tượng thơ Gacia Lorca – một tên tuổi lớn của đất nước Tây Ban Nha. Đó là người nghệ sĩ tranh đấu chống lại chủ nghĩa phát xít và cách tân nền nghệ thuật đã già nua của đất nước Tây Ban Nha. Anh hi sinh khi sự nghiệp đang ở đỉnh cao, để lại trong lòng nhân dân Tây Ban Nha nói riêng và nhân dân thế giới nói chung niềm tiếc thương vô hạn. Từ hình tượng ấy, Thanh Thảo đã sáng tác bài thơ này.

Khổ thơ thứ nhất là hình ảnh Lorca, con người tự do, nghệ sĩ cách tân trong khung cảnh chính trị và nghệ thuật, văn hóa của Tây Ban Nha.

“những tiếng đàn bọt nước
Tây Ban Nha áo choàng đỏ gắt
li-la li-la li-la
đi lang thang về miền đơn độc
với vầng trăng chênh choáng
trên yên ngựa mỗi mòn...”

Qua cách diễn đạt của Thanh Thảo, hình ảnh Lorca hiện lên qua các biểu tượng đầy sức ám ảnh: tiếng đàn bọt nước, áo choàng đỏ gắt, hoa li la. Câu thơ đầu rất gợi cảm gây ấn tượng mạnh về thính giác và thị giác: “những tiếng đàn bọt nước”. Tiếng đàn là âm thanh được nhà thơ cảm nhận bằng thính giác và thị giác. Từ đó người đọc hình dung được vẻ đẹp của tiếng đàn dựa trên những liên tưởng ngoài thơ. Âm thanh của tiếng đàn như bọt nước. Đó chính là tiếng đàn trong trẻo, nhưng mong manh, ngắn ngủi, dễ vỡ. Phải chăng câu thơ đầu đã tạo cho người đọc vẻ đẹp và số phận của Lorca? Tính dự báo về số phận mà người nghệ sĩ tài hoa đang phải đón nhận một mệnh bạc phía trước?

Câu thơ thứ hai “Tây Ban Nha áo choàng đỏ gắt” mở ra không gian văn hoá Tây Ban Nha. Màu đỏ của tấm áo choàng gợi lên hình ảnh đấu trường bò tót với những kiếm sĩ kiêu hùng cùng chú bò ngạo nghễ đang quần nhau giữa ngàn vạn tiếng reo hò cổ vũ. Nhưng ẩn đằng sau không gian văn hoá ấy chính là nhà thơ đang gọi ra bối cảnh chính trị ngột ngạt, căng thẳng, đẫm máu của Tây Ban Nha thời đó: đấu trường của cuộc đấu tranh giữa một bên là khát vọng dân chủ của nhân dân nói chung, của Lor-ca nói riêng với nền chính trị độc tài. Xét trong lĩnh vực nghệ thuật, đó là cuộc xung đột giữa khát vọng cách tân của nhà

thơ với nền nghệ thuật già nua. Ở đó thể chế chính trị độc tài chính là những con bò tót hung bạo và đối lại chúng chính là chiến sĩ, kiếm sĩ Lorca.

Câu thơ thứ ba với âm điệu của tiếng đàn “Li la – li la – li la” gọi nhiều liên tưởng. Âm thanh tiếng đàn vang lên dìu dặt trong mùi thơm của hoa Li La. Ở đó, hương thơm và âm thanh đã quyện hòa vào nhau nâng đỡ cho người nghệ sĩ vút bay lên trên bạo tàn và chết chóc và bay vào không gian thảo nguyên, đồng cỏ ở ba câu thơ tiếp theo.

Ba câu cuối với hệ thống hình ảnh: “lang thang , miền đơn độc ; vàng trắng chéng choáng, yên ngựa mỗi mòn” đã gọi lên chất lãng tử, phóng đảng, cuồng say của Lorca nhưng đồng thời cũng gọi lên được hình ảnh một Lorca đơn độc đáng thương trong hành trình tranh đấu tự do và sáng tạo nghệ thuật.

Nếu như Khổ thơ đầu nhất là hình ảnh Lorca, con người tự do, nghệ sĩ cách tân trong khung cảnh chính trị và nghệ thuật, văn hóa của Tây Ban Nha. Thì khổ thơ thứ hai là Thanh Thảo đã dựng lại sự hi sinh bi tráng của Lorca trước nòng súng quân thù:

*“Tây-ban-nha
hát nghêu ngao
bỗng kinh hoàng
áo choàng bê bết đỏ
Lorca bị điệu về bãi bắn
chàng đi như người mộng du”*

Năm ấy nhà thơ vừa ba mươi tám tuổi, con đường tranh đấu đang đang vào độ chín muồi thì bọn phát xít đã hèn hạ thủ tiêu anh vì sợ hãi trước sức hút và ảnh hưởng to lớn của Lorca. Bởi vậy diễn tả khoảnh khắc người chiến sĩ ấy bị bọn phát xít sát hại, Thanh Thảo cũng đã dựng nên bầu không gian kinh hoàng bởi những ấn tượng chết chóc.

“Bỗng kinh hoàng”: ba tiếng ngắn ngủi như tiếng thốt lên đầy đau đớn của nhà thơ Thanh Thảo. Nó đặc tả trạng thái bất ngờ, sững sốt trước cái chết gây chấn động Tây Ban Nha và thế giới. “Áo choàng bê bết đỏ” là màu đỏ của máu Lor-ca đã đổ . Dù trước đó một năm Lorca đang đã từng dự cảm về cái chết : “Tôi không muốn nhìn thấy máu chảy!” Máu của dự cảm đã chảy dù biết trước định mệnh nghiệt ngã nhưng không ngờ cái chết lại đến nhanh như vậy. Nhưng kì lạ thay, con người ấy vẫn kiêu hùng, vẫn không hề run sợ trước cái chết. Chàng vẫn bước đi những bước chân lãng tử : “Chàng đi như người mộng du”. Nghĩa là chàng trong bước đi chinh nhân ra pháp trường mà ngạo nghễ như ra giữa đấu trường.

Thanh Thảo không kìm nén được nỗi đau cũng như tiếng đàn của Lorca không ngừng đau khi mất đi người bạn:

*“tiếng ghi-ta nâu
bầu trời con gái ấy*

tiếng ghi-ta lá xanh biết mấy

tiếng ghi-ta tròn bọt nước vỡ tan

tiếng ghi -ta rờn rờn

máu chảy”

Nghệ thuật điệp ngữ “Tiếng ghi ta” được lặp đi lặp lại bốn lần và biến hoá linh hoạt, thay màu chuyển gam, biến ảo mang nhiều xúc cảm. Nghệ thuật chuyển đổi cảm giác càng làm đoạn thơ mang nhiều màu sắc của tình cảm. Khi thì tiếng ghi ta nâu: thính giác biến thành thị giác “màu nâu”. Đó là màu của cây đàn, của ý nghĩ, màu của đất đai. Màu của suy tư về người yêu với bầu trời cao rộng trong đó có cô gái Ana Maria đáng yêu thủy chung chờ đợi. “Tiếng ghi ta lá xanh”: màu xanh sắc lá gợi vẻ tươi non là màu của sự sống. Màu xanh của tiếng đàn còn có nghĩa nữa là ngợi ca cuộc đời và tuổi thanh xuân tươi đẹp của người nghệ sĩ đa tài. Hai từ “biết mấy” - Thanh Thảo đã thốt lên sự nuối tiếc, ngậm ngùi cho một vẻ đẹp nghệ thuật đang bị phá huỷ. Tiếng vỡ oà, tức tưởi cất lên đau đớn đến xót xa. Vẫn bằng nghệ thuật chuyển đổi cảm giác từ thính giác qua thị giác nhà thơ liên tưởng đến “tiếng ghi ta tròn bọt nước vỡ tan”. Không chỉ mang màu sắc, tiếng đàn còn có hình khối “tròn bọt nước” nó mang hình dáng của số phận mong manh dễ vỡ và đó chính là số phận của người chiến sĩ chống bọn độc tài phát xít Franco. Hai tiếng “vỡ tan” vừa chỉ sự bung vỡ của tiếng đàn nhưng đồng thời qua đó nhà thơ đã hiện thực hoá cái chết của Lorca đầy xót thương ai oán. Câu thơ tiếp theo “tiếng ghi ta rờn rờn máu chảy” gợi nhiều ấn tượng. Âm thanh được cảm nhận bằng thị giác tạo cảm giác mạnh. Tiếng đàn như một cơ thể, có sinh mệnh, có trái tim, biết quặn đau, biết chảy máu. Khoảnh khắc Lorca bị hành hình thật khủng khiếp “rờn rờn máu chảy” và trong phút giây ấy tiếng ghi ta cũng uất nghẹn cũng khóc ca dồn dập, nghẹn ngào như từng tiếng nấc, như nỗi uất xót trào lên.

“Một cung gió thổi mây sâu

Bốn dây nhỏ máu năm đầu ngón tay”

(Nguyễn Du)

Nghệ thuật: Thành công của đoạn thơ trên chính là nhờ vào một số thủ pháp nghệ thuật: câu thơ không viết hoa đầu dòng tạo cảm xúc liền mạch; ngôn ngữ giàu hình ảnh (tượng trưng siêu thực); điệp ngữ; ẩn dụ chuyển đổi cảm giác... tất cả đã mang đến một giọng thơ mới lạ, trừu tượng nhưng cũng rất dễ hiểu.

Tóm lại, đoạn thơ trên trong bài thơ “Đàn Ghita của Lorca” là một đoạn thơ đặc sắc. Qua đó, Thanh Thảo đã tạo dựng nên hình ảnh người chiến sĩ nhân dân chống phát xít bạo tàn vừa mang màu sắc lãng mạn vừa mang màu sắc tráng ca. Đoạn thơ cũng vừa kết hợp được chất thơ và chất nhạc tạo nên một khúc ca sâu lắng về người anh hùng nhân dân Ph. Gacia Lorca. Vẻ đẹp bi tráng của hình tượng người lính trong trong bài thơ Tây Tiến của Quang Dũng và hình tượng Lor ca trong bài thơ Đàn ghi ta của Lor ca của Thanh Thảo.

3. Vẻ đẹp bi tráng của hình tượng người lính trong trong bài thơ “Tây Tiến” của Quang Dũng và hình tượng Lorca trong bài thơ “Đàn ghita của Lorca” của Thanh Thảo.

Văn học bao giờ cũng là những mảnh ghép của cuộc đời và là khúc hát ca ngợi con người. Giữa một nhà thơ Cách mạng ca ngợi về người lính cộng sản và một nhà thơ tri thức nhiều suy tư trăn trở; giữa một tâm hồn hào hoa, lãng mạn và một trái tim giàu suy tư mãnh liệt, Quang Dũng và Thanh Thảo bắt gặp nhau ở tấm lòng trân trọng, yêu thương dành cho những người chiến sĩ anh hùng đã ngã xuống vì nghĩa lớn. Hai nhà thơ viết về chủ đề khác nhau nhưng cùng chung một nỗi cảm phục về cái chết bi tráng, bi hùng của người lính Tây Tiến và người chiến sĩ Lorca.

Bi ở đây là buồn, bi ai – tráng là hào hùng, hùng tráng. Chết bi tráng hoà quyện vào nhau. Cái bi là sự gian khổ, hi sinh nhưng không lụy. Cái bi được thể hiện bằng một giọng điệu hào hùng, màu sắc tráng lệ.

Cả hai bài thơ đều có điểm giống nhau. Đó là những hình tượng được sáng tạo bởi những người trí thức-nghệ sĩ đa tài. Người lính Tây Tiến và Lorca là những con người có tài năng, phóng khoáng, yêu tự do, anh dũng đấu tranh cho tự do và sẵn sàng hi sinh cho những lí tưởng cao đẹp. Cả hai đều có tình yêu quê hương đất nước sâu sắc, có trái tim nhạy cảm, yêu đời với những nỗi nhớ da diết nồng nàn. Cái chết của người lính Tây Tiến và Lorca đề mang vẻ đẹp bi tráng, hào hùng vượt lên trên hiện thực khốc liệt, bi thảm. Cuộc đời và vẻ đẹp tâm hồn của họ có sức sống bất tử với đất trời và trong lòng người.

Hai hình tượng này không dừng lại ở điểm giống nhau, mà điều đặc biệt ở đây bạn đọc cần khám phá đó là sự khác biệt giữa hai hình tượng này. Bằng bút pháp lãng mạn, Quang Dũng đã dựng lên chân dung người lính Tây Tiến được đặt trong khung cảnh miền Tây vừa hoang sơ dữ dội, lại vừa hết sức thơ mộng. Ngòi bút của nhà thơ chú trọng đến những nét độc đáo khác thường làm nổi bật vẻ đẹp hào hùng, hào hoa. Vẻ đẹp bi tráng của hình tượng người lính được đặc tả trên các phương diện: Vẻ đẹp bi tráng ở chân dung của người lính qua bức tượng đài tập thể. Cảm hứng lãng mạn khiến cách nhìn những người lính có vẻ tiêu tụy tàn tạ trong hình hài nhưng lại chói ngời vẻ đẹp lí tưởng, mang dáng dấp của những tráng sĩ thừa xưa. Đó là ý chí, tư thế hiên ngang vượt lên, coi thường gian khổ, hi sinh. (Tây Tiến đoàn binh...oai hùng). Những câu thơ khẳng định mạnh mẽ khí phách của tuổi trẻ, không chỉ tự nguyện chấp nhận mà còn vượt lên cái chết, sẵn sàng hiến dâng cả tuổi thanh xuân cho nghĩa lớn của dân tộc. Đó là dũng khí tinh thần và hành động cao đẹp của người lính Tây Tiến. Tư thế ra trận, lý tưởng lên đường hào hùng mà bi tráng. (Chiến trường đi chẳng tiếc đời xanh...Tây tiến người đi không hẹn ước). Quang Dũng không hề che dấu sự gian khổ, khó khăn trên những chặng đường hành quân, những căn bệnh hiểm nghèo và cả những hi sinh của người lính. (Anh bạn...bỏ quên đời)

Tuy nhiên, những người lính không hề chìm trong bi thương, bi lụy. Bài thơ viết về sự hi sinh của người lính một cách thấm thía bằng cảm hứng bi tráng. cái chết gợi lên sự bi thương (hình ảnh những nắm mồ viễn xứ). Cái chết hợp trời đất và lòng người nên thiêng liêng và bất tử. Bút pháp miêu tả: lãng mạn kết hợp với bi tráng, nghệ thuật tương phản, phối hợp thanh điệu, tiết tấu...

Hình tượng Lorca được Thanh Thảo khắc họa thành công bối cảnh văn hóa, chính trị, xã hội đa sắc màu của Tây Ba Nha. Đây là cái nôi nuôi dưỡng tâm hồn và hình thành nên tài năng của Lorca. Đó cũng thời đại đầy dữ dội để xuất hiện một thiên tài.

Khác với vẻ đẹp bi tráng ở chân dung của người lính qua bức tượng đài tập thể, thì vẻ đẹp bi tráng của hình tượng Lor ca được đặc tả trên các phương diện: Tây Ba Nha như một đấu trường khổng lồ. Đó là cuộc đấu quyết tử giữa một bên là khát vọng dân chủ của người chiến sĩ Lor ca và nền chính trị độc tài thân Phát xít; giữa người nghệ sĩ mang khát vọng cách tân nghệ thuật với sự bảo thủ của nền nghệ thuật già nua. Vì thế, áo choàng đỏ gắt vừa gọi được khí chất ngang tang của người nghệ sĩ yêu tự do, vừa gọi được tính chất quyết liệt trong cuộc đấu tranh giữa ánh sáng – bóng tối, chính – tà, cũ – mới trong nền chính trị và nghệ thuật Tây Ba Nha thời đó. Hình ảnh vàng trắng, yên ngựa, những trạng thái của người thi sĩ: chệnh choáng, mỗi mòn khắc họa bức chân dung Lor ca người nghệ sĩ lãng tử, lãng du đang ngây ngất say đời, say nghệ thuật, say thơ, say lý tưởng. Tuy vậy, những cụm từ miền đơn độc, mỗi mòn lại gợi ra một hình ảnh khác của Lor ca. Xét ở góc độ nào, trong sáng tạo nghệ thuật cũng như trong tranh đấu Lor ca đều đơn độc.

Giây phút bi phẫn nhất của Lor-ca đó là khi ông bị bọn phát xít Phrăng-cô giết, ném xác xuống giếng để phi tang. Báo chí Tây Ba Nha nói vụ giết Lor-ca vẫn là một trong những vết thương chưa lành ở Tây Ban Nha. Tây Ban Nha trở nên kinh hoàng khi nghe tin Lor-ca bị giết hại. Từ “Tây Ban Nha – hát nghêu ngao” đến “bổng kinh hoàng” là một sự đổ vỡ ghê gớm. Tội ác của các thế lực tàn bạo là kẻ thù đối nghịch của cái đẹp gây nên nỗi kinh hoàng trong lòng người. Hình ảnh Lor-ca bị hành hình được diễn tả qua nghệ thuật hoán dụ: áo choàng bê bết đỏ, đi về bãi bắn được miêu tả trong tâm thế “như người mộng du”. Lor-ca đã chết một cách nghệ sĩ, chập chờn bước vào cõi tử coi thường mọi đau đớn. Cái chết của Lor-ca gắn với tiếng đàn ghita. Thanh Thảo miêu tả tiếng đàn trên hai bình diện: âm thanh và màu sắc. Bằng những hình ảnh thơ mang phong cách tượng trưng siêu thực được viết với nghệ thuật ẩn dụ chuyển đổi cảm giác. Dưới bút thơ tài hoa của Thanh Thảo, tiếng đàn ghita đã vỡ ra thành hình, thành sắc để phục sinh cái chết oan khuất của Lor-ca. Thanh Thảo đã thể hiện nỗi đau với “những vết thương bốc cháy như mặt trời”.

Tuy nhiên, Lor ca không hề chìm trong bi thương, bi lụy. Bài thơ viết về sự hi sinh của Lor ca một cách thấm thía bằng cảm hứng bi tráng. Cái chết hợp trời đất và lòng người nên thiêng liêng và bất tử. So sánh âm thanh tiếng đàn – vô hình với cổ – hữu hình, đó là một điều đặc biệt. Hình ảnh thơ biểu trưng cho sự bất diệt của người nghệ sĩ và nghệ thuật chân chính. Lor-ca ra đi nhưng nghệ thuật, vẻ đẹp tâm hồn của ông sẽ sống mãi kiên cường. Hình ảnh “vàng trắng long lanh trong đáy giếng” là lời khẳng định cho vẻ đẹp đầy nhân tính, bất diệt của thơ và người Lor-ca sẽ tỏa sáng đến muôn đời, bất chấp sự hủy diệt tàn bạo của các thế lực tàn ác. Thi sĩ đã đi vào cõi tử bằng chiếc ghi ta mang vẻ đẹp của nghệ thuật cách tân, của khát vọng tự do. Chiếc thuyền ghi ta có màu bạc là màu của sự trong trắng, ngay thẳng không chịu quỳ gối trước bất công tàn bạo. Hình ảnh thơ mang vẻ đẹp thần thoại. Điệp âm li la gợi hình ảnh những bông hoa Tử đinh hương liên tiếp xoè nở như một cách khẳng định đầy tin tưởng về sự sống bất diệt, vĩnh hằng của Lor ca. Từ cuộc đời nhà thơ Tây Ba Nha đã nở ra những đoá hoa li la.

Bút pháp miêu tả: thể thơ tự do mang phong cách tượng trưng, siêu thực, kết hợp giữa tự sự và trữ tình, giữa thơ và nhạc, giữa màu sắc thơ viêng phương đông và chất bi tráng trong nhạc giao hưởng phương Tây, hình ảnh thơ lạ hoá, áo hoá...

Quang Dũng và Thanh Thảo gặp nhau ở tư tưởng lớn, bất tử vẻ đẹp bi tráng của những con người sẵn sàng hi sinh vì độc lập, tự do và hạnh phúc của nhân loại. Quang Dũng và Thanh Thảo là những nhà thơ có phong cách nghệ thuật tài hoa độc đáo.